Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Rhaglen Chraffu

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Mawrth, 16 Chwefror 2021 am 4.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd P M Black (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	J E Burtonshaw	M C Child
E W Fitzgerald	D W Helliwell	P K Jones
W G Lewis	G J Tanner	W G Thomas
T M White		

Aelodau Cyfetholedig Statudol:
D Anderson-Thomas

Cynghorwyr sy'n Aelodau Cyfetholedig

C A Holley	S M Jones	J W Jones
P R Hood-Williams	L R Jones	

Swyddog(ion)

Stuart Davies	Head of Highways & Transportation
David Hughes	Principal Engineer
Kate Jones	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Chloe Lewis	Swyddog Strategaeth Trafnidiaeth
Brij Madahar	Cydlynydd Craffu
Debbie Smith	Dirprwy Brif Swyddog Cyfreithiol
Cath Swain	Rheolwr Trafnidiaeth Integredig

Ymddiheuriadau am absenoldeb
Y Cynghorydd(wyr): T J Hennegan
Aelodau Cyfetholedig Statudol:
Cynghorwyr sy'n Aelodau Cyfetholedig:

---

34 Datgeliadau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol:

Y Cynghorydd Mike Day – Cofnod Rhif 40 – Mae'n byw gyferbyn ag un o'r cynlluniau teithio llesol a drafodwyd – Personol

Y Cynghorydd Mark Child – Cofnod Rhif 40 – Aelod ward ar gyfer West Cross, soniwyd am Fairwood Road yn ystod trafodaethau – Personol

35 Gwahardd Pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r Pleidiau.

Yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, ni ddatganwyd pleidleisiau chwip na chwipiau'r pleidiau.

36 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo a llofnodi cofnodion cyfarfod Pwyllgor y Rhaglen Graffu a gynhaliwyd ar 19 Ionawr 2021 fel cofnod cywir.

37 Adroddiad Blynyddol Craffu 2019/20.

Cyflwynodd Arweinydd y Tîm Craffu Adroddiad Blynyddol Craffu 2019/20. Mae'r adroddiad yn amlygu'r gwaith a wnaed gan graffu, ac yn dangos sut mae craffu wedi gwneud gwahaniaeth wrth hefyd gefnogi gwelliant parhaus swyddogaeth craffu. Mae'r adroddiad hefyd yn sôn am bandemig ac adnoddau COVID-19, a gafodd effaith ar gyflawni'r rhaglen waith craffu yn ystod 2019/20.

Tynnwyd sylw at bwysigrwydd craffu a'r angen i hyrwyddo'r gwaith a wnaed yn benodol mewn meysydd lle'r oedd craffu wedi cael effaith ac wedi gwneud gwelliannau.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb a gymerodd ran yn y gwaith craffu.

Penderfynwyd cymeradwyo Adroddiad Blynyddol Craffu 2019/20 a'i roi gerbron y cyngor.

38 Adroddiadau Cynnydd y Panel Craffu Perfformiad: Gwella Gwasanaethau a Chyllid (Y Cynghorydd Chris Holley, Cynullydd)

Cyflwynodd y Cynghorydd Chris Holley, Cynullydd, Adroddiad Cynnydd y Panel Craffu Perfformiad Gwella Gwasanaethau a Chyllid, a thrafodwyd gweithgareddau'r panel dros y flwyddyn ddiwethaf. Tynnodd sylw'n benodol at y ffaith bod eleni wedi bod yn unigryw iawn a gwariwyd ar bethau na fyddent fel arfer yn ddisgwyliedig e.e. adeiladu ysbyty Maes y Bae, gwario ar offer cyfarpar amddiffyn personol ac ati.

Dywedodd fod y cyngor wedi perfformio'n dda yn ystod y pandemig ac y dylid canmol yr holl staff. Er enghraifft, roedd gwaith gwasanaethau casglu gwastraff wedi bod yn rhagorol yn ystod y pandemig yn ogystal â'r swyddogion a oedd wedi rhoi ad-daliadau a grantiau niferus i helpu busnesau bach.

Mae llawer o staff wedi gorfod ymdrin â COVID-19 yn bersonol, p'un a oeddent wedi bod yn sâl eu hunain, neu fod aelodau o'u teulu wedi bod yn sâl neu wedi dioddef profedigaeth. Roedd wedi bod yn gyfnod llawn straen i'r staff a theimlwyd y dylid cydnabod eu hymdrechion a'r gwaith rhagorol a wnaed ganddynt yn ystod y cyfnod hwn ym mha ffordd bynnag y bo modd yn y dyfodol.

O ystyried blwyddyn ddigynsail ac effaith y pandemig, ychwanegodd ei fod yn anodd dweud beth fyddai'r sefyllfa ariannol yn y dyfodol, ond bydd y panel yn monitro'r gyllideb yn ofalus.

Nododd y Cadeirydd fod COVID-19 wedi cael effaith ar incwm y cyngor (rhenti, Treth y Cyngor, ac ati) ac y byddai'n werth monitro o hyn ymlaen, asesu'r incwm a gollwyd ar draws pob ffrwd incwm, a gweld pa mor dda y mae hyn wedi cael ei adennill.

Penderfynwyd nodi'r diweddariad.

39 Cwestiynau Gan y Cyhoedd.

Gofynnwyd sawl cwestiwn gan aelodau'r cyhoedd.

Gofynnodd Mr Anderson a oedd yn siarad ar ran Cymdeithas Preswylwyr Blackpill, Derwen Fawr a Mayals y cwestiwn canlynol:-

Mae paragraff 3.1.3 o'r Canllawiau Dylunio yn datgan: 'Dylai ymgynghori arwain at ddylunio gwell a chynlluniau gwell. O ganlyniad, mae'n well ei wneud ar sawl cam: o ddatblygu'r rhwydwaith i gynlluniau unigol. (...) a chael mwy o gefnogaeth gymunedol.' O ystyried y protestiadau cyhoeddus enfawr yn erbyn y ddau gynllun (Olchfa a Mayals) a'r gred gyffredinol bod dewisiadau amgen gwell ar gael i'r ddau, pam yr anwybyddwyd yr agwedd hon?

Cadarnhaodd Aelod y Cabinet fod y cyngor yn gweithredu o dan ganllawiau teithio llesol 2014 ac archwiliwyd i bob dewis arall a awgrymwyd. Fe'u gwrthodwyd gan nad oedent yn ymarferol. Dywedodd fod yr holl ofynion o dan y canllawiau presennol yn cael eu bodloni, ac yn ogystal â hyn mae'r cyngor wedi ymgysylltu ag unrhyw un sydd wedi bod mewn cysylltiad â'u barn. Lle y bo'n bosibl, mae newidiadau wedi'u gwneud i'r llwybrau a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru.

Cafwyd trafodaeth am y canllawiau dylunio sydd ar waith a oedd yn cael ei ddiwygio ar hyn o bryd gan Lywodraeth Cymru. Dywedodd Aelod y Cabinet y byddai arfer ynghylch ymgynghori'n cael ei addasu pe bai angen yn unol ag unrhyw ganllawiau newydd a gyhoeddir yn y dyfodol gan Lywodraeth Cymru.

Gan fod nifer o aelodau'r cyhoedd nad oeddent yn bresennol wedi cyflwyno cwestiynau, gofynnodd y Cadeirydd i Aelod y Cabinet dros Wella'r Amgylchedd a Rheoli Isadeiledd roi ymateb ysgrifenedig i bob un. Ychwanegodd y byddai rhai o'r materion a godwyd yn cael sylw yn ystod trafodaeth y pwyllgor gydag Aelod y Cabinet.

40 Proses Ymgynghori Teithio Llesol - Trafodaeth ag Aelod y Cabinet dros Wella'r Amgylchedd a Rheoli Isadeiledd.

Roedd Aelod y Cabinet dros Wella'r Amgylchedd a Rheoli Isadeiledd, y Pennaeth Priffyrdd a Thrafnidiaeth, Rheolwr yr Uned Drafnidiaeth Integredig, Prif Beiriannydd Priffyrdd a Chludiant ac Arweinydd y Tîm Priffyrdd a Chludiant yn bresennol er mwyn i'r pwyllgorau ystyried y broses ymgynghori ar deithio llesol.

Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith mai nod yr eitem hon, oedd holi ynghylch proses ymgynghori'r cyngor ar deithio llesol ac ystyried gwelliannau posibl ar gyfer y dyfodol, a hynny oherwydd pryderon y cyhoedd. Pwysleisiodd nad oedd yn

ymwneud ag edrych ar fanylion cynlluniau penodol y cytunwyd arnynt eisoes, nac ymholiadau sy'n benodol i safle, ond y profiad cyffredinol o ymgynghori.

Darparodd yr Aelod y Cabinet amlinelliad o'r ymgynghoriad ar deithio llesol a dilynwyd hyn gan drosolwg o'r broses gan Arweinydd y Tîm, Priffyrdd a Chludiant ac yna drosolwg o’r broses gyflawni gan y Prif Beiriannydd, Priffyrdd a Chludiant. Tynnwyd sylw at y canlynol:

- Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 – mae’n gosod cyfrifoldeb statudol ar y cyngor i fapio, cynllunio a gwneud gwelliannau i'w rwydweithiau teithio llesol
- Deddf Llesiant a Chynhyrchu'r Dyfodol (Cymru) 2015 – mae’n gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i roi'r egwyddor datblygu cynaliadwy ar waith ym mhopeth y mae’n ei wneud – 5 ffordd o weithio
- Aiff yr holl gynlluniau teithio llesol drwy Broses Fframwaith Cenedlaethau'r Dyfodol ac asesir pob cynllun gan Lywodraeth Cymru gan ddefnyddio'r Arweiniad ar Arfarnu Trafnidiaeth Cymru.
- Yn 2016 creodd Cyngor Abertawe 2 Fap fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 – 1 map oedd y Map Llwybrau Presennol (MLlP) a'r llall oedd y Map Rhwydwaith Integredig (MRhI) ar gyfer llwybrau cerdded a beicio
- Cyhoeddwyd yr MRhI drafft i ymgynghori arno yn 2017, ac fe'i hanfonwyd wedyn at Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo
- Gwneir ceisiadau am grant bob blwyddyn yn seiliedig ar y map
- Y broses o wneud cais am grant - mae Llywodraeth Cymru'n clustnodi cyllid grant bob blwyddyn – gwahoddir ceisiadau am grant tua mis Rhagfyr/mis Ionawr, gan roi tua 4-6 wythnos i lunio'r ceisiadau am grant. Cyhoeddir canlyniadau'r cais hwnnw’n gyffredinol ym mis Mai/Mehefin ac mae'n rhaid cyflawni'r cynlluniau erbyn diwedd mis Mawrth yn y flwyddyn ariannol honno
- Eleni, ar ôl clustnodi’r cyllid grant, hysbyswyd aelodau ward mewn ardaloedd lle cymeradwywyd cynlluniau gan y Cynghorydd Mark Thomas
- Roedd cyfnod byr i ddatblygu'r rhaglen fanwl ar ôl i’r arian grant gael ei gymeradwyo
- Dosbarthwyd llythyrau am rai cynlluniau i breswylwyr yr effeithiwyd arnynt yn uniongyrchol yn ogystal â sesiynau MS Teams ar gynlluniau Mayals a Sgeti
- Unwaith y cytunwyd ar gynlluniau byddai unrhyw awgrymiadau ar gyfer gwelliannau/diwygiadau wedi'u cadw o fewn y cynllun y cytunwyd arno

Roedd y cwestiynau a'r trafodaethau'n canolbwyntio ar y canlynol:

- Holi ynghylch pa fanylion penodol am gynlluniau a gynhwyswyd yn adroddiad Cabinet FPR7 ym mis Gorffennaf 2020 – dywedodd swyddogion y cyfeiriwyd at fapiau fel papurau cefndir
- Hysbysu Aelodau perthnasol y Ward am gynlluniau
- Ymgynghoriad ar ddatblygu'r mapiau rhwydwaith/llwybrau - Syniadau ar gyfer gwella cynlluniau neu ychwanegu atynt.
- A gynhaliwyd astudiaethau dichonoldeb cyn gwneud cais i Lywodraeth Cymru am arian grant – dywedwyd y dilynwyd yr holl ganllawiau
- A oedd y cyngor wedi derbyn unrhyw bryderon gan Lywodraeth Cymru ynghylch dull Cyngor Abertawe o ymdrin â theithio llesol – dywedwyd na fu unrhyw bryderon

- Cyfle i ymgynghori ar gynlluniau a’u diwygio ar ôl cytuno arnynt. Gofynnodd y pwyllgor i weld unrhyw bapurau a gododd o gyfarfodydd rhithwir a gynhaliwyd ynglŷn â chynllun Mayals yn ogystal ag eglurder ynghylch nifer y llythyrau a anfonwyd at breswylwyr
- A yw'r canllawiau statudol yn darparu ar gyfer ymgynghori digonol – o ystyried profiad y preswylwyr a’r ffaith eu bod yn teimlo nad ymgynghorwyd â hwy
- Archwiliadau diogelwch ffyrdd a gynhaliwyd ar bob cynllun ac amodau ar gyfer llwybr a rennir o’i gymharu â llwybr ar wahân
- Cysondeb mewn agweddau – crybwyllwyd Cynllun Walters Road fel cynllun mawr yr oedd angen agwedd wahanol ar ei gyfer, rhywbeth nad yw'n bosib ei wneud ar bob cynllun os ydynt yn mynd i ddatblygu
- Rheoli'r ffactorau a'r safbwyntiau sy'n cystadlu a barn pawb
- Pobl yn teimlo nad ydynt yn ymwybodol ac nad ymgynghorwyd â hwy ar y cynlluniau hyn sy'n arwain at ragor o waith i'r cyngor o ran mynd i'r afael â hyn/ymateb iddo
- Gwersi a ddysgwyd o brofiad diweddar
- Anawsterau ymarferol gan gynnwys cyfyngiadau amser ar gynlluniau teithio llesol ar ôl i'r cyllid gael ei gadarnhau.

Diolchodd y cadeirydd i Aelodau a Swyddogion y Cabinet.

Penderfynwyd y bydd Cadeirydd Pwyllgor y Rhaglen Graffu yn ysgrifennu at Aelod y Cabinet, gan adlewyrchu'r drafodaeth a rhannu barn y pwyllgor.

41 Aelodaeth Paneli a Gweithgorau Craffu.

Cyflwynodd y Cadeirydd adroddiad am aelodaeth paneli a gweithgorau craffu. Ni chafwyd unrhyw ddiwygiadau.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad.

42 Rhaglen Waith Craffu 2020/2022.

Cyflwynodd y cadeirydd adroddiad am Raglen Waith Craffu 2020/22.

Trefnwyd cyfarfod nesaf Pwyllgor y Rhaglen Graffu ar 16 Mawrth 2021. Y prif eitemau a drefnwyd oedd Adroddiad Cynnydd Cynllun Hawliau Plant a Phobl Ifanc 2019 a chraffu cyn penderfynu ar adroddiad y Cabinet ar 'Achos Busnes dros Adleoli'r Ganolfan Ddinesig'.

Nodwyd y gallai adroddiad y Cabinet gael ei ohirio, felly byddai craffu'n symud ymlaen yn unol â hynny.

Teimlai'r Cadeirydd y dylai'r pwyllgor ailedrych ar Gynllun Adferiad COVID-19 y cyngor a chytunodd y pwyllgor y dylai ofyn am adroddiad cynnydd ar gyfer cyfarfod mis Mawrth hefyd.

Dywedodd y Cynghorydd Chris Holley ei fod wedi cael cais i edrych ar Is-ddeddfau'r cyngor a'i fod wedi cael rhywfaint o drafodaeth anffurfiol gychwynnol â swyddogion

ynglŷn â chraffu. Dywedodd y byddai hyn yn cael ei archwilio yng nghyfarfod y Panel Gwella Gwasanaethau a Pherfformiad Chyllid yn y dyfodol.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad.

43 Llythyrau Craffu.

Cyflwynodd y Cadeirydd adroddiad ar 'Lythyrau Craffu' er gwybodaeth.

Nododd y pwyllgor ganlyniad cyfarfod dilynol yr Ymchwiliad Cydraddoldeb ar 28 Ionawr, a oedd yn edrych ar gynnydd y gwaith o roi argymhellion craffu ar waith ac effaith yr ymchwiliad. Er i'r panel gydnabod rhywfaint o gynnydd da, a gynullwyd gan y Cynghorydd Lyndon Jones, teimlwyd bod angen cynnal cyfarfod dilynol pellach, tua mis Tachwedd 2021, a fydd yn caniatáu i'r panel ystyried ac asesu'n well y cynnydd a wnaed ac effaith yr ymchwiliad, cyn i'r gwaith monitro ffurfiol ddod i ben.

Penderfynwyd nodi cofnod llythyrau'r Tîm Craffu.

44 Dyddiad ac Amser Cyfarfodydd Paneli/Gweithgorau Sydd ar Ddod.

Nodwyd dyddiadau ac amserau cyfarfod nesaf y panel/gweithgor.

Llythyr at Aelod y Cabinet

Daeth y cyfarfod I ben am 6.02 pm

Cadeirydd